

OPINIE

‘Via de door kolencentrales geleverde vervangende elektriciteit zal onze CO₂-uitstoot de komende jaren alleen maar stijgen.’ FOTO ANP/ED OUDENAARDEN

Energietransitie in realistisch tempo

Mooie ambitie om snel gasloos te worden, maar daardoor zullen de kolencentrales nog jaren harder moeten draaien.

AVINE FOKKENS-KELDER
SYLVIA HOSMAN-BENJAMINSE

Op de drempel van de kerstdagen is het veelbesproken ontwerp van het Klimaatakkoord gepresenteerd, dat moet leiden tot het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen. Het gaat hier nadrukkelijk om een ontwerp.

Het Interprovinciaal Overleg heeft zich namelijk op het standpunt gesteld dat er nog geen sprake is van een akkoord, omdat op een aantal punten nog grote zorgen bestaan. Daarnaast moeten gedeputeerde staten en provinciale staten zich nog een oordeel kunnen vormen over de inhoud. Kortom, de burger dient nog gehoord te worden!

Voorstanders van het ‘conceptakkoord’ zetten critici ervan weg als conservatief en onwetend. Jammer. Ze zouden er beter aan doen om inhoudelijk het debat aan te gaan.

De oorzaak van de wereldwijde klimaatverandering in het midden latend, de opwarming van de aarde is een feit. Sommigen willen dat Nederland hét klimaatvoorbeeld van de wereld wordt. Nederland als gidsland zeg maar. Rimmer Mulder verwoordde het mooi in zijn Te Gast van 4 januari: ‘Politici moeten zich niet laten leiden door fantasieën over dat dekselse kleine landje aan de Noordzee dat de wereld wel even zal laten zien hoe het moet.’ Moeten we dan niks doen? Nee, natuurlijk niet.

In het ontwerp van het akkoord staan voorstellen voor het terugdringen van de CO₂-uitstoot. De ambitie om ‘gasloos’ te worden, past bij het voornemen om de CO₂-uitstoot te verminderen en komt tegemoet aan minder lokale risico’s bij win-

ning van aardgas. Maar door het hoge tempo waarmee we in Nederland van het gas af willen, zal via de door kolencentrales geleverde vervangende elektriciteit onze CO₂-uitstoot de komende jaren alleen maar stijgen.

Daarbij zullen de burgers op grote deels eigen kosten hun huis moeten isoleren en verwarmingsinstallaties aanschaffen als ze niet in de kou willen komen te zitten. Dit kost een behoorlijke duit; voor de gemiddelde burger niet op te hoesten. Zeker nu het erop lijkt dat de terugverdiendtijd van zaken als een warmtepomp langer is dan hun levensduur.

Wereldwijd is er bij de groeiende energiebehoefte nog voor ongeveer tweehonderd jaar fossiele brandstof. Er is dus tijd voor onderzoek naar andere vormen van duurzame, veilige en betaalbare energie. Tijd die we goed moeten benutten. Want dat fossiele brandstof eindig is en CO₂ uitstoot, staat niet ter discussie.

Innovaties zijn van belang bij de energietransitie. Ook als daar nog enige tijd aan gewerkt moet worden, zoals bij de gesmoltenzoutreactor (MSR) al dan niet met thorium. We moeten verder kijken dan onze neus lang is. Haalbare en betaalbare energie is voor de burger én onze economie van groot belang. Daarbij moet ook de belasting van het milieu meewegen en het beslag op grondstoffen.

Bij energietransitie gaat het om

Groenste energie is nog altijd de energie die je niet gebruikt

andere vormen van energie produceren, transporteren, leveren, opwekken, opslaan en gebruiken. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor belangrijke onderdelen van de Nederlandse economie en de fysieke inrichting van ons land. Oftewel: de transitie biedt nieuwe kansen voor bedrijvigheid, maar geeft ook transitiepijn. Zo zien burgers hun directe leefomgeving veranderen en worden zij geconfronteerd met hogere energienota’s. Wij willen dan ook dat voor elke vorm van nieuwe energie de vraag wordt gesteld: hoeveel energie levert het op en hoeveel CO₂ bespaart het? En tegen welke maatschappelijke kosten?

De groenste energie is nog altijd de energie die je niet gebruikt, zoals door investeren in isolatie en energiebesparing. Ook decentralisatie van energievoorzieningen is alleen al uit efficiency-oogpunt kansrijk: zoveel mogelijk energie zo dicht mogelijk bij de gebruiker opwekken. Fryslân telt de meeste energiecoöperaties van Nederland.

Laat deze (nog) intensiever met elkaar samenwerken, zodat ze (nog) meer van elkaar kunnen leren. Ook waterstof als energiedrager biedt goede kansen voor de toekomst en verdient dan ook stimulans. Daarnaast zijn wij voorstander van geothermie, mits veilig toepasbaar, het winnen van warmte uit oppervlaktewater en *blue energy*. Maar bovenal willen we een gezonde balans tussen investeringen in duurzaamheid en het verwachte milieurendement, waarbij het tempo realistisch moet zijn.

Avine Fokkens-Kelder is fractievoorzitter en Sylvia Hosman-Benjaminse statenlid van VVD Fryslân.